

29. august - KULTUURIHÕNGULINE RATTARETK KODUVALLAS

Stardipauk kõlas kell üheksa hommikul Orissaares. Esimene peatus oli Tumala mäel kultuskivide juures, kus Neeme Mets tutvustas meile kolme ohvikivi, nende kohta lugusid rääkides ning oma luuletust lugedes. Samuti jäid meist kividele väikesed annid – sügisesed õied ja pihlamarjad. Siis jalutasime ümber endise Tumala koolimaja. Igal oli oma lugusid ja mälestusi pajatada. Vahepeal toetasime seljad vastu mõisapargi vahtrapuud ja kogusime eesootavaks reisiks väge.

Liiva küla karjamaalt sai üles otsitud Liiva rändrahn, see 19.7 meetrise übermõõduga kivilahmakas oli tõesti hästi võssa peitunud, agaramad said otsa ronimisegagi hakkama.

Saiklas peatusime jahuveski õuel. Eha kõneles nii veski ajaloost kui ka loodetavast tulevikust. Võtsime suuna Orinõmme, sõitsime läbi kahel pool teed asuvate tondikivide vahelt, mis pidavat pimedas kõheda tunde naha vahele ajama (meil õnneks päike säras). Sõitsime tiiruga läbi Liigalaskma ja Orinõmme küla, kehakinnituspeatusega toredal Ristivälja platsil. Ei suutnud me jätta kiikamata ka kultuurimaja juhataja Anu Viljaste koduõuele, mis kultuurireis see siis ilma oleks olnud...

Järgmine peatus oli Taaliku sadamas. Jalutasime vanal sadamamuulil ja Eha luges ette Debora Vaarandi mälestusi. Seejärel väntasime Pulli pangale, kuulasime Senta Kuhi mälestusi raamatust „Sirelid õitsevad juunis“, ronisime nii panga all kui peal, kes korjas kauneid kive, kes marju, kes seeni. Üle mere Hiiumaa poolt lähenev tume ja kõmisev pilv kallutas meie otsust matka järgmiseks sihiks Ööriku võtta. Küllap lahketelt nunnadelt ikka äikesevihma eest varju saab. Imetlesime EAÕK Ööriku Püha Kolmainu Kiriku hoonet, ajasime pisut juttu ka kahe nunnaga ning valvsalt jälgis meid nende koer Athena. Tagasiteel heitsime pilgu ka Taaliku mõisa vastkorrastatud aeda, mis oli tõesti kena. Kuulasime Aarne Vinkeli mälestusi ajast, mil mõisahoone täitis koolimaja kohustusi (raamatust „Saaremaalt suurele maale“). Mõisahoone ise on veel üsna troostitus olukorras, kuid küllap omanikud ka selleni jõuavad.

Tagasi Orissaares registreeris pardakompuuter teepikkuseks 42 kilomeetrit ja läbimise ajaks ühe korraliku tööpäeva jagu tunde.